

ÂŞIK EDEBİYATINDA MAHLAS ALMA GELENEĞİ*

Dr. Doğan KAYA

Mahlas kelimesi Arapça isim olup anlamı "saflık, halislik, gönül temizliği" olan "halas" kelimesinden gelir. Sözlük anlamı, "kurtulacak yer" olan mahlasa araştırmacılar, terim olarak çeşitli anlamlar yüklemişlerdir.

Şemseddin Sami, Kamus-ı Türkî'sinde mahlasa; "1. Şairin şiirde ittihaz ettiği isim ki gazelin nihayetinde zikri adet olmuştur, 2. Herkesin ismine ilaveten zemmolanun ikinci isim ki, bir sıfattan ibarettir" ¹ derken, **Tahirü'l-Mevlevî** de; "Bir şairin asıl adından başka, edebiyatta kullandığı isim" ² olarak niteler. **Mehmet Zeki Pakalın**, "Asıl addan başka kullanılan ikinci ada verilen isimdir" ³ **Mustafa Nihat Özön**, "Bir yazarın yazısında kullanmak üzere aldığı ikinci ad" ⁴ derken farklı birşey söylemezler. Mahlasa, "1. Bir kimsenin ikinci adı, 2. Eski şairlerin şiirlerinde kullandıkları ad" ⁵ diyen **Ferit Devellioğlu** ile "1. Eskiden şairlerin yaptıklarında kullandıkları takma ad, 2. Bir kimsenin doğumda verilen ikinci adı" ⁶ diyen **Pars Tuğlacı**'nın söyledikleri de diğerlerini teyit eder.

Çeşitli ansiklopediler de mahlası hemen hemen aynı cümlelerle izah ederler. **Atilla Özkırmımlı, Türk Edebiyatı Ansiklopedisi**'nde mahlası, "... eskiden sanatçıların yapıtlarında kullanmak için aldıkları ikinci ad" ⁷ diye tanımlarken, aynı terim **Türk Ansiklopedisi**'nde "Bir şiirin veya nesirin asıl adı yerine kullandığı takma isim" ⁸ **Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi**'nde de "Özellikle eski edebiyatımızda şairlerin şiirlerinde kullandıkları takma ad" ⁹ şeklinde ifade edilir.

Kişiler siyasi, şahsi, içtimai veya iktisadi sebepler yüzünden kendisini gizleyip takma isim kullanma gereğini duyar. Fakat müstear isim dediğimiz kullanışı, mahlas kullanımı ile bir tutamayız. Takma ismin, kimi zaman devlet memuriyetine yeni giren kişiye amiri tarafından verildiği de olur. Sözgelışı, asıl ismi **Şefik** olan **Mithat Paşa**' ya **Mithat** ismini amiri vermiştir.⁹

Divan ve Halk Edebiyatında mahlas kullanma, geleneğe bağlı bir kaidedir.

* Yayınlandığı yer: *Âşık Edebiyatına Giriş*, Bişkek, s. 39-46.

1. [Şemseddin] Sami, **Kamus-ı Türkî**, İst., 1317 (1901).
2. Tahirü'l-Mevlevî, **Edebiyat Lüğati** (Neşr Haz. Kemel Edip Kürkçüoğlu). İst., 1973, s. 94.
3. Mehmet Zeki PAKALIN, **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, C.I., İst., 1983, s. 3813.
4. Mustafa Nihat ÖZÖN, **Edebiyat ve Tenkit Sözlüğü**, İst., 1954, s. 175.
5. Ferit DEVELİOĞLU, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat**, Ank., 1970.
6. Pars TUĞLACI, **Okyanus Ansiklopedik Sözlük**, İst., 1981, s. 1824.
7. Atilla ÖZKIRIMLI, **Türk Edebiyatı Ansiklopedisi**, C. III, İst., 1982, s. 802.
8. **Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi**, C.VI, İst., 1986, s. 114.
9. Mehmet Zeki PAKALIN, a.g.e., s. 3813.

Divan Edebiyatında mahlaslar şairlere, **mahlasname** denilen manzumelerle verilir. Bunlardan *Şeyhülislam Yahya'nın* yeğeni *Rızayî Mehmet Ali Çelebi* için, *Ali'nin Nef'i*, *Şair Eşref Paşa'nın Namık Kemal* için yazdıkları mahlasnameler ilk aklımıza gelenlerdir. *Hoca Neşet'* in divanında da pek çok sayıda mahlasnameler vardır.

Şairin mahlas almasına **tahallüs** denir. Şairlerin hepsi, hemen hemen bütün şiirlerinde mahlasını kullanır. Şöhretini de bununla sağlar. Öyleki şairin mahlası zamanla asıl adını unutturur. Sözcüğü *Fuzuli'nin* asıl adı *Mehmet*; *Nef'i'nin Ömer*; *Gevherî'nin Mehmet* (veya *Mustafa*). *Dertli'nin İbrahim*; *Ruhsatî'ninki de Mustafa'* dir. Bu örnekleri daha da çoğaltabiliriz.

Şairler mahlaslarını, **tac beyiti** veya **mahlas beyiti** dediğimiz son beyitte veya son dörtlükte söyler. Mahlas beyitinde şair kimi zaman bunu sadece kendini tanıtmak için söylemez, bunun anlamından da faydalanarak sanat yapar. Bu sanata **hüsn-i tahallüs** denir.

Halk şairleri mahlaslarını son dörtlükte kullanır. Âşıklar dilinde bunun adı **tapşırma**dır. Tapşırma; "*kendini tanıtma, bildirme, arz etme*" anlamına gelir. Âşık karşılaşmalarında, hangi âşık **ayak** açıysa veya **önden gitti**yse, karşılaşmaya tapşırma suretiyle son vermek de onun hakkıdır. İkinci âşık daha önce tapşıramaz, aksi takdirde **mat** olmuş sayılır.

Şairlerin mahlas kullanma geleneği çok eskilere dayanır. Nitekim İslâmiyet'ten önceki Arap şiirine ait örneklerde bu geleneğin var olduğu görülür. **Türk Ansiklopedisi**nde yer alan ifadeye göre mahlas kullanma geleneği Araplardan İranlılara, onlardan Türklere geçmiştir.¹⁰ Bu hüküm bizde, acaba Türkler İslâmiyet öncesi şiirlerinde ad veya mahlas kullanmışlar mıdır, düşüncesini doğurdu. Araştırmalarımız sırasında gördük ki İslâmiyet'ten önce Türk şairlerinden bazıları şiirlerinde adlarına yer vermişlerdir. *Reşit Rahmetli Arat'*in **Eski Türk Şiiri** adlı eserinde buna örnek olacak parçalara rastladık. **Pratyaya Srı**¹¹ **Kamala Ananta Srı**¹² ve **Sılıg Tigin**¹³ gibi şairler kaleme aldıklarını dini nitelikteki manzumelerin son bölümlerinde adlarını zikretmişlerdir. Türk şiirinin İslâmiyet öncesi devresine ait elimizdeki örnekler mahdut miktardadır. Örneklerin fazla olması, elbetteki bize daha objektif bir değerlendirme imkânı verecekti. Ancak yukarıda sözünü ettiğimiz örneklerin mevcudiyetini biz, Türklerin, İranlılarla temasa geçmeden evvel şiirde adlarını kullanmasına dair kuvvetli bir işaret olarak görüyoruz.

Bu konuda çalışma yaparken aklımıza ilk gelen soru şu oldu: Şair, şiirinde niçin mahlas kullanma gereğini duyar? Öyle sanıyoruz ki, başlangıçta ortak adı taşıyan Ahmet, Mehmet, Hüseyin, Ali, Mustafa gibi aynı isimdeki pek çok

¹⁰ **Türk Ansiklopedisi**, C. XXII, s. 156.

¹¹ .Reşit Rahmetli ARAT, **Eski Türk Şiiri**, Ank., 1986, s. 152.

¹² .Reşit Rahmetli ARAT, a.g.e., s. 234.

¹³ .Reşit Rahmetli ARAT, a.g.e., s. 238.

sayıdaki şairin, şiirlerinin adaşlarının şiirleriyle karşılabileceği endişeleri onları bu yola itmiş olabilir. İkinci olarak şair, vücuda getirdiği şiirde, hâkim düşüncüyü, ahengi, anlam zenginliğini, akıcılığı sağlayan kişinin kendisi olduğunu bildirmek için bilinmek istemiştir. Zamanla bu, gelenek haline gelmiş ve çeşitlilik göstererek günümüze kadar ulaşmıştır.

İslâmiyet'in kabulünden sonraki metinlerde, Türk şairlerinin şiirlerinde ad ve mahlaslarını kullanmaları yaygın olarak görülür. **Yusuf Has Hacib** ve **Edip Ahmed**'le başlayan bu gelenek **Ahmet Yesevî** ve **Hakîm Süleyman Ata** ile devam etmiş, **Ahmet Fakih**, **Şeyyat Hamza** ve **Yunus Emre**'ye kadar gelmiştir. XIII-XIV. yüzyıllardan itibaren gerek divan gerekse halk şiirinde de bu gelenek iyice kendisini göstermiştir. Divan ve halk şiirinde, çağlar boyu sistemli bir şekilde yaşatılan mahlas kullanma geleneği, günümüzde sadece halk şiirinde mevcudiyetini sürdürmektedir. Bu hükmümüz Türkiye'nin dışında kalan diğer Türk boyları için de geçerlidir.

Halk şiirinde mahlas alma ve kullanma geleneğinin kuvvetli yaşadığı yörelerden biri de Sivas'tır. Âşıkların hemen hepsinin bu geleneğe uyduğunu araştırmamız sırasında tespit ettik. Âşıklar mahlaslarını çeşitli yollarla alırlar. Elimizdeki mevcut dokümanterlerden hareketle, Sivas'ta mahlas alma geleneğinin hangi yönleriyle kendini gösterdiğini tayine çalıştık. Ortaya şu sonuç çıktı:

A. İsim ve soy isimlerle ilgili mahlaslar

1. İsmi mahlas olarak kullanılması
  - a. İsmi mahlas kullanma
  - b. İki ismi mahlas kullanma
  - c. İsme mensubiyet eki getirerek bunu mahlas kullanma
2. İsmi başına bir sıfat getirerek bunu mahlas kullanma
3. İsmi sonuna bir sıfat getirerek bunu mahlas kullanma
4. İsmi ve soy ismi mahlas olarak kullanılması
5. İsme ve soy isme sıfat getirilerek kullanılan mahlaslar
6. Soy ismi mahlas olarak kullanılması
7. Soy ismi başına bir sıfat getirerek kullanılan mahlaslar
8. Soy isminin sonuna bir sıfat getirerek kullanılan mahlaslar

B. İsimlerin dışında kullanılan mahlaslar

1. Birisi tarafından verilen mahlaslar
  - a. Rüyada mahlas alma
  - b. Gerçek hayatta mahlas alma
  - c. Kundaktaki çocuğa mahlas verme
2. Âşığın kendisi tarafından alınan mahlas
  - a. Çevrenin etkisiyle alınan mahlaslar

b. Âşığın uygun bulduğu bir kelimeyi mahlas alması

C. Mahlas değiştirme ve fazla mahlas kullanma

1. İlk mahlası bırakma düşüncesi
2. Tek mahlasla yetinmeyip değişik mahlaslar kullanma
3. Ortak mahlas yüzünden mahlas değiştirme

Bu tasnifin şüphesiz malzemelerin çoğalmasıyla bazı değişikliklere ve eklemelere uğraması mümkündür. Bununla beraber ayrı yörelerde yapılacak bir çalışma sonucunda farklı bir tasnifin ortaya çıkacağını da kabullenmek zorundayız.

A. İsim veya soy simlerle ilgili mahlaslar

1. İsmi mahlas olarak kullanılması

Âşıkların bazıları mahlas kullanmayı, şiirlerinde doğrudan ismini kullanma yoluna gider. Âşığın şiirde ismini kullanma hadisesi üç şekilde kendini gösterir. İlkinde âşık doğrudan doğruya ismini kullanır. Bunun ikinci şekli, âşığın iki ismi varsa ikincisini kullanmasıdır. Üçüncü şekli de isme mensubiyet eki (î)'nin getirilmesiyle alınan mahlaslardır.

2. İsmi başına bir sıfat getirilerek kullanılan mahlaslar

Kimi âşıklar mahlas olarak isminin başına bir sıfat getirerek, şiirlerinde bu şekilde tapşırlar. Sözü ettiğimiz sıfatların özellikleri çeşitlidir. Bunlar; *biçare, dertli, garip, sefil* şeklinde âşığın kendisini alçak gönüllü göstermek için seçtiği sözlere. Bunun yanında bir inanca dayalı *deriş, kul, pir* nev'inden sözler isme eklendiği gibi, âşığın özelliğini (*genç, ikiz*) ve mesleğini (*müezzin*) yansıtan sözlerden de istifade edildiği olur.

Bu sıfatlardan birisi de “*abdal*” sözüdür. Yeri gelmişken söyleyelim. Tespitlerimize göre edebiyatımızda bugüne kadar 29 şair “*Abdal*” kelimesini kendilerine mahlas olarak almışlardır. *Abdal* sözü bazen ismin başına bazen de sonuna eklenmiştir. Bunların başlıcasını şöyle gösterebiliriz: *Abdal, Abdal Dede, Abdal Musa, Abdaloğlan, Abdal Pir Sultan, Arif Abdal, Cafer Abdal, Gencî (Genç Abdal), Güvenç Abdal, Hüseyin Abdal, Kalender Abdal, Kaygusuz Abdal, Koyun Abdal, Küçük (Köçek) Abdal, Meczub Abdal, Mesrur Abdal, Meydan Abdal, Muhyiddin Abdal, Pinhan Abdal, Pir Gaib Abdal, Pir Sultan Abdal, Sadık Abdal, Sefil Abdal, Seher Abdal, Serser Abdal, Teslim Abdal, Uryan Abdal, Viranî Abdal, Yeşil Abdal.*

3. İsmi sonuna bir sıfat getirilerek kullanılan mahlaslar

İsimlerini mahlas olarak kullanan âşıkların başvurdukları usullerden biri de isminin sonuna çeşitli sözler getirmeleridir. Bunda, çeşitli sebepler rol oynar. Söz gelişi, Ali Açık'a herkes “*Ali Dayı*” dediği için Ali Dayı sözünü mahlas almıştır. Azime Tinni'nin Azime Bacı, asıl adı Ali olan Kul Sabri'nin *Sabri Baba'yı* mahlas alması da aynı sebebe dayanır.

Kimi âşıklar da arzu ettiği bir sözü ismine ekler, Ali Tozkoparan, *Ali Sultan*; Halis Üzümcü, *Halis Sivasî* mahlaslarını alırken, Gazi Kurt da bazı şiirlerinde *Gazi Âşık*, *Gazioğlu* olarak tapşırmıştır. Hüseyin Kumcu, Püryanî ve Hüseyin mahlaslarının yanında kimi zaman *Hüseyin Püryan*; *Hüseyin Abdal*; Veysel Kut da *Veysel Cehdî*, *Veysel Kemter* sözlerini kullanmıştır.

4. İsmi ve soy ismi mahlas olarak kullanılması

Cumhuriyet dönemi âşıklarının başvurduğu usullerden biridir.

5. İsim ve soy isme bir kelime getirerek kullanılan mahlaslar

Elimizdeki tek örnek, bize bu usulde de mahlas kullanılabileceğine işaret olarak görülmektedir. Veysel Kut, bazı şiirlerinde *Veysel Kut Kemter*, *Veysel Kut Cehdî* mahlaslarını kullanmıştır.

6. Soy ismi mahlas olarak kullanılması

Türkiye’de âşıkların soy isimlerini mahlas olarak kullanılmaları geleneği oldukça yaygındır.

7. Soy ismi başına bir sıfat getirerek kullanılan mahlaslar

Murtaza Yalçın, Hüseyin Bilgin ve Veli Özer gibi âşıklar şiirlerinde *Garip Yalçın*, *Sefil Bilgin*, *Sefil Özer* diye tapşırarak bu yola baş vurmuşlardır.

8. Soy ismi sonuna bir sıfat getirerek kullanılan mahlaslar

Bu usulde şiir söyleyen üç âşık tespit ettik. Bunlar, Sefer Erdem, Kâmil Kılıç ile Veysel Kut’tur. Sefer Erdem, *Erdem Can*, Kâmil Kılıç, *Kılıçoğlu* mahlasını kullanmışlardır.

B. İsimlerin dışında kullanılan mahlaslar

Âşıkların pek çoğu şiirlerinde, asıl isimlerin dışında çeşitli vesilelerle aldıkları mahlasları kullanırlar. İsim dışında mahlas kullanma; birisi tarafından verilmesi veya âşığın kendisi tarafından alınması suretiyle iki şekilde gerçekleşir.

1. Birisi tarafından verilen mahlaslar

Türkiye’de birisine mahlas verilmesi geleneği, yaygın olarak yaşatılmaktadır. Bu, rüyada veya gerçek hayatta olabileceği gibi, kundaktaki çocuğa mahlas verme şeklinde de tezahür edebilir.

Mahlas vermenin herhangi bir töreni, adabı ve vecibesi yoktur. Olsa dahi biz, araştırmalarımız sırasında böyle bir örneğe rastlamadık. Tespitlerimiz ışığında bu gruba giren âşıkları ve mahlas alışlarını şöyle izah edebiliriz.

a. Rüyada mahlas alma

Kimi âşıklara mahlasları rüyada verilmiştir. *Deryanî*, *Sefil Nazmî* bu tip âşıklardan bazılarıdır.

b. Gerçek hayatta mahlas alma

Âşıkların hemen hemen tamamına yakını mahlaslarını rüyada değil, gerçek hayattan almışlardır.

c. Kundaktaki çocuğa mahlas verme

Elimizdeki tek örnekte, âşık adayına, kundaktayken mahlas verildiğini görmekteyiz. Bu âşık Mustafa Turgut'tur. Mahlası *Emsalî* olan Mustafa, Kangal'ın Sekiliyurt köyündendir. Doğduğunda babası Osman Efendi Deliktaş'a gider ve kundağı Âşık Ruhsatî'nin kucasına bırakır, adını koymasını ister. Ruhsatî'de kulağına ezan okur, ona kendi adını kor; "*Adı adım, kendisi de emsalim olsun.*" der. Çocuk on beş yaşına geldiğinde bir güzelin elinden bade içer, âşık olur. Şiirlerinde de Emsalî mahlasını kullanır. İbrahim Aslanoğlu'na göre, Emsalî, kundakta iken mahlası verilmiş tek âşıktır.¹⁴

2. Âşığın kendisi tarafından alınan mahlaslar

Bazı âşıklar, başkalarının verdiği mahlasları kabullenip şiirlerinde kullanırken, kimileri de mahlaslarını bizzat kendileri seçer. Bu, çevrenin etkisiyle alınan mahlas olabileceği gibi, âşığın beğendiği bir sözü mahlas alması şeklinde de olabilir.

a. Çevrenin etkisiyle alınan mahlaslar

Türk folklorunda yer alan atasözü, deyim, dua, beddua, benzetme, yanılmaca, yakıştırma, yemin gibi klişe sözlerden birisi de lakap ve unvanlardır. Kimi zaman öyle olur ki, toplumun kişiye verdiği lakap veya unvan, asıl ismini unutturur, kişi o sözle bilinir ve anılır.

b. Âşığın uygun bulduğu bir kelimeyi mahlas alması

Yukarıda anlattığımız hususların dışında bir de âşıkların bizzat kendilerinin mahlas almaları hadisesi vardır. Bu, âşıkların daha ilk devrelerinde olabileceği gibi, orta yaşlılık veya yaşlılık devrelerinde de olabilmektedir. Şöyleki, bir âşık, şiir söylemeye başladığı zaman, gelenekte, her âşığın bir ismi veya mahlası olduğunun farkındadır. Bu yüzden mizacına, düşünce yapısına, dünya görüşüne uygun; Bağrıyanık, Berdarî, Derdimend, Efkârî, Kemter, Püryanî, Refikî tarzında mahlaslar alır. Bazen da önceki yıllarda yaşamış bir ustayı kendisine manevî usta kabul eder, onun mahlasına birtakım sıfatlar ekleyerek bunu kendisine mahlas seçer. Kul Himmet Üstadım, Pir Sultan Abdal, Sefil Kul Himmet, Sefil Öksüz gibi âşıklar Kul Himmet'i, Pir Sultan'ı ve Öksüz'ü üstat tanımış bazı simalardır.

¹⁴. İbrahim ASLANOĞLU, SMS, s. 45.

C. Mahlas değiştirme ve fazla mahlas kullanma

Yöre âşıklarından bir kısmının mahlasını değiştirdiği ve birden fazla mahlas kullandığı olmuştur. Bunun çeşitli sebepleri vardır.

1. İlk mahlası bırakma dűřüncesi

Âşıklar şiir söylemeye başlayınca mahlaslarını da birlikte söylerler. Ancak zamanla bu mahlası beğenmeyip yeni mahlaslar arayışına girer; yukarıda anlattığımız hususların birinde olduğu gibi mahlas alır.

2. Tek mahlasla yetinmeyip değişik mahlaslar kullanma

Bazı âşıklar şiirlerinde iki veya daha fazla mahlas kullanma gereği duymuştur. Bunda âşığın dűřünce, karakter, inanç ve dünya görüşünün yanı sıra hece zaruretinin oynayabileceği rol, aklımıza gelen ihtimaller arasındadır.

3. Ortak mahlas yüzünden mahlas değiştirme

Türk halk şiirindeki ortak mahlaslar meselesi, hâlâ girift bir mesele olarak karşımızda durmaktadır. Edebiyatımızda ortak mahlaslı âşıkların sayısı hiç de az değildir. Bu konuda araştırmacı M. Sabri Koz'un bir çalışması vardır. Koz; "*Âşık Edebiyatımızda Ortak Mahlaslar Sorunu*" başlıklı çalışmasının bir yerinde, hangi mahlasın kaç âşık tarafından kullanıldığını şöyle göstermiştir: *Başı, Bezmî, Civan, Cünunî, Devamî, Dildarî, Gülşenî, Hicranî, Hayalî, İrfanî, Kararî, Kâtibî, Kusurî, Lisanî, Mevcî, Pesendî, Talibî 2; Ceyhunî, Cemalî, Cevlanî, Feryadî, Figanî, Gedayî, İhsanî, Noksanî. Serdarî, Sıdkı 3; Emrah, Fedayî, Kemalî, Kenzî, Seyranî, Türebî ve Zihnî* mahlasları 4 şair tarafından kullanılmıştır.¹⁵

Keza Mustafa İsen de buna benzer bir çalışmayı divan şairleri üzerinde yapmıştır. İsen; "*Divan Edebiyatında Mahlastaş şairler*" adlı yazısında, şuara Tezkirelerinden hareket ederek tespit ettiği aynı mahlası kullanan şairlerin alfabetik listesini vermiş, hangi mahlası kaç şairin kullandığını ortaya koymuştur.¹⁶ Bunların içinde öyle mahlaslar vardır ki, yirmiden fazla şair tarafından kullanılmıştır. Mesalâ; *Abdî 24, Arif 23, Feyzî 41, şeyhî 23* şaire mahlas olmuştur.

Mahlas alma geleneği konusuna son vermeden önce bu konuda bir çalışması bulunan *şükrü Elçin*'in tespitlerini kaydetmek istiyoruz. Elçin, çalışmasında, Türklerde ad alma geleneğinin çok eskilere dayandığını örneklerle anlattıktan sonra şu hükümde bulunuyor:

"Ferdiyetin kendini gösterdiği zamanlardan itibaren cemiyette belli dinî- bedii fonksiyonu olan şairler, aynı zamanda kolektif ruh ve zihniyetin tercümanı olan şiirlerini dinleyici veya okuyucu zümrelerinin hafızalarına emanet ederken kaynağı totem devrine

¹⁵ M.Sabri KOZ, *Âşık Edebiyatımızda Ortak Mahlaslar Sorunu*, I. UTHE Semineri, Eskişehir, 1987, s. 169-179.

¹⁶ MUSTAFA İSEN, *Divan Edebiyatında Mahlastaş şairler*, *Milli Eğitim*, S. 82, 2. 1989, s. 22-29.

çıkabilen şahsiyetlerini korumak, saklamak, dikkati çekmek ve belki sanatlarını ebedileştirmek gibi düşüncelerle "mahlas/ tapşırma"yı icat etmişlerdir. Türk Halk Şairleri Divan Şairlerinde de görüleceği üzere, kelimelerin mana, şekil ve ahenk unsurlarından faydalanarak kabul ettikleri 'mahlas / tapşırma'larla dinleyicilerle okuyucuların zihinlerinde mistik ve esrarlı bir portre çizmeğe çalışırlar..."¹⁷

Sonuç olarak Türk Kültür hayatında yaygın olan ad yahut mahlas alma geleneği Anadolu'da bütün canlılığıyla hayatini sürdürmektedir.

---

¹⁷ Şükrü ELÇİN, *Türk Halk Nazmında "Mahlas / Tapşırma" Alma Geleneği*, **Halk Edebiyatı Araştırmaları**, C. I, Ank., 1988, s. 48.